

Temanummer om
**LANDSKAPENS
VAPENBILDER**

Ale

Historisk tidskrift

FÖR SKÅNE
HALLAND
OCH
BLEKINGE

Ale

Historisk tidskrift för Skåne, Halland och Blekinge
utges av De skånska landskapens historiska och arkeologiska förening och
Landsarkivet i Lund.

Redaktionskommitté

Länsantikvarie Carin Bunte, Malmö
Universitetslektor Gert Jeppsson, Lund, redaktör
1:e arkivarie Göran Larsson, Lund
Docent Sten Skansjö, Lund
Professor Anna Christina Ulfspärre, Lund

Innehåll

	Sid.
Skåne	4
De tre skånska griphuvudvapnen 5. Häradsvapen i gamla Skåne 7. Köpstäders vapen 9. Häradernas vapen enligt nutida fastställelser 10. Kommuners vapen 14. Tidigare vapen för köpingar och landskommuner 20.	
Halland	23
Halländska vapen i äldre sigill 24. Nutida vapen 25.	
Blekinge	28
Blekingska vapen i äldre sigill 29. Nutida vapen 30.	
Kyrkans heraldik	34
Lunds stift 34. Församlingar och samfälligheter 35.	
Namnet Skåneland	36
Skånelands symboler	37
Militära förbandsvapen	38
Skåne 38. Halland 41. Blekinge 42.	
Några aktuella heraldiska begrepp	43
Referenser	43

SKÅNE HALLAND BLEKINGE

landskapens vapenbilder

sammanställda och kommenterade

av

JAN RANEKE

Förord

Detta nummer av tidskriften Ale, 4/1998, har temat heraldik.

Redaktionen har länge haft planer på att visa upp »denna blomsterrabatt i historiens trädgård», som heraldiken ibland poetiskt har kallats. Ale bygger härmed vidare på en äldre tradition från seklets början inom föreningen, något som närmare framgår i det följande. För att realisera en idé som denna kräves emellertid två ting utöver vad som erfordras vid ordinarie Ale-utgivning. För det första måste vi ha tillgång till förstklassig heraldisk sakkunskap och för det andra kraftigt förstärkta ekonomiska resurser, främst för att bestrida kostnaderna för det noggranna färgtrycket. Det första problemet har erhållit en lycklig lösning genom att Ale-redaktionen har haft förmånen att samarbeta med den yppersta heraldiska expertis som står att uppbringa i landet, nämligen fil. dr Jan Raneke, som lagt ner ett mycket

stort ideellt arbete på detta nummer av tidskriften. Redaktionen framför sitt varmaste tack till honom. När det gäller de ekonomiska premisserna, så har redaktionen varit hänvisad till en positiv kultursyn och en generös givarhand hos ett antal gynnare. Jag vill som redaktör för Ale rikta ett stort tack särskilt till Gyllenstiernska Krapperups Stiftelsen, Kungliga Patriotiska sällskapet, Sparbanken Finn i Lund och Sydkraft AB. Bloms i Lund Tryckeri AB, tidskriftens ordinarie samarbetspartner, slutligen har genom sin extra arbetsinsats och sitt tillmötesgående också gjort sig förtjänt av vår stora tacksamhet.

Eftersom de offentliga vapenbilderna för de tre landskapen Skåne, Halland och Blekinge nu för första gången i sin helhet samlas och utges i färgtryck, är det redaktionen förehoppning, att detta specialnummer av Ale skall få både ett vittomfattande användningsområde och ett långvarigt, bestående värde.

Gert Jeppsson

Landskapens territoriella, kyrkliga och militära vapenbilder genom tiderna

De skånska landskapens heraldiska vapen har en gång tidigare varit föremål för en samlad dokumentation, då i Ale:s föregångare Historisk Tidskrift för Skåneland 1903, av den danske heraldikern A. Thiset. De vapen som där återgives grundar sig vanligen på härads- och köpstadsigill och därför saknat färger. Thiset har dock färgsatt dessa vapenbilder, ofta efter eget gottfinnande.

Vapnen och deras beskrivning har under det tidiga 1900-talet vunnit hävd inom den framväxande hembygdsrörelsen. Under senare tid har dessa vapen blivit föremål för översyn av den heraldiska myndigheten och blivit fastställda av Kungl. Maj: t. Först gällde det städernas vapen med de nytilkomna Eslöv (1911) och Hässleholm (1920) för att senare omfatta län, härader och kommuner av skilda slag. Senast fastställda vapen är det för det nybildade Skåne län (1996). Det bör påpekas att fortgående rationaliseringar även gått ut över redan fastställda vapen för t.ex. landskommuner och vid kommunsammanslagningar. De överblivna vapnen har ett kulturhistoriskt värde och redovisas även här.

Den formgivning av vapnen, som gjorts av författaren grundar sig på vapnets officiella beskrivning och får därför ses som *ett* sätt att

avbilda. Ett vapens heraldiska beskrivning utgör grunden för hur vapnet avbildas, och denna kan därför varieras, om den sker inom ramen för heraldiska regler. Det kan här påpekas att städer och kommuner bör se över och eventuellt revidera sina vapensymboler inom dessa ramar och kanske göra en modernisering av formen. Det kan vara direkt förkastligt att envist på grund av okunskap fasthålla vid en gång given form, ofta en dålig sådan. Många kommuner har på senare tid därför övergått till en s.k. logotyp i stället för att modernisera sitt vapen. Detta är allvarligt, då en logotyp saknar tradition och blir omodern kanske efter några decennier. Ett vapen »lever», om det blir föremål för översyn.

Bildmaterialet i den följande redovisningen har hämtats från Thisets uppsats i Historisk Tidskrift för Skåneland vad som gäller de gamla härads- och köpstadsvapnen. Förbandsvapnen från Försvarsmakten. Övriga illustrationer har, om ej annat framgår, gjorts av författaren. När det gäller uppgifter om tidigare militära förband, har förf. haft sakkunnig hjälp av Göran Larsson, som är förste arkivarie vid Landsarkivet i Lund, och docent Sten Skansjö, som gett mig fakta om Skånelands historiska bakgrund.

Lomma i november 1998

Jan Raneke

SKÅNE

Malmö stads vapenbrev från 1437.

Wij Erick, meth gudhs nadhe Danmarks, Swe-
righes, Norghes, Wendes oc Gotes konung oc
hertugh j Pomeran, gøre witerlicht alle the
thette wort opne breff see eller høre, at wij aff
wor serdeles nadhe oc gunst swa oc for tro-
scap oc willich thieniste sculd, som ware
elschelighe borghemestere, radh oc ganze
meenheet j Malmøye oss oc rikin her til giort
haue oc the oc there effterkommere j til ko-
mende tiidhe willichlighe gøre oc beuise scule
ewynnelica oss oc wor faterbrotherssøn
hertugh Bugslaff aff Pomeran, vm wor herre
thet swa forseet haffuer, at wij vtan echte børn
eller barn aff gangende wurdhe, oc wore ar-
winge oc effterkommere konunge aff wor
fæthernes slecht oc rikin, giffue oc vnne them
oc there effterkomme, them till ære oc werdi-
cheet, til ewich tiidh thesse vnderschreffne

wapn oc clenodia vti jncigle oc schiold af
føre, swasom er et rot grips howith meth røth
hals oc rødhe oren pa howithet een forgult
krone vti et hwit feld, oc vpa hielmen sam-
melethis eet røt grips howit meth een forgylt
krone meth een busk strudzfiethre myt aa
kronen, hwidh oc rødth, effter thy som the for
nædhen maledhe bescreuen stande. Til witer-
lichheet oc stadhfestilsse thenne gaues oc
wapns haue wij wort secret jncigle budhet
henges for thette breff. Datum Gotlandie jn
castr notro Wisborgh anno ab jncarnacione
dominj mcdxxx-septimo die Georgij martiris
gloriosi.

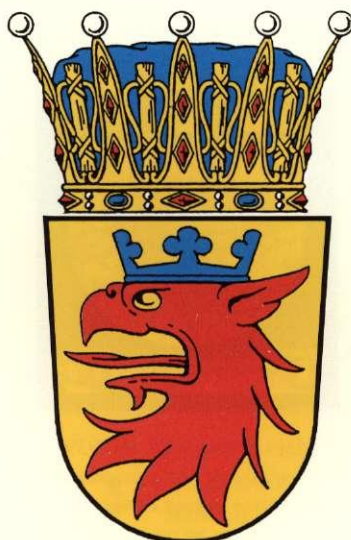
Dominus per se ore proprio presente
et testimonium gerente
Laurencio Brand cancellario

Skånes första officiella vapenfastställelse

De tre skånska griphuvudvapnen

Malmö vapen förlänades 1437 av Erik av Pomern, dessutom med hjälm, hjälmtäcke och hjälmprydnad. Skölden kan krönas med murkrona, symbolen för stad. Vapnet kan givetvis också föras komplett med ovan angivna attribut.

Skåne. Vapnet tillkom i samband med Karl X Gustavs begravning 1660. Då Skåne tidigare inte haft något vapen, tog man till sorgetåget Malmö vapen med färgändring. Som hertigdöme kan Skånes vapen krönas av hertigkrona.

Skåne län bildades nyårsdagen 1997 genom sammanslagning av Malmöhus och Kristianstads län och antog då detta vapen. Skölden kan krönas med kunglig krona som uttryck för »kungens befallningshavare».

Länsvapen som upphört att gälla med utgången av 1996

Av Kungl. Maj:t fastställt 24.11.1939.

I fält av silver ett avslitet rött griphuvud med krona av guld och med bevärning av guld, därest dylik skall komma till användning, däröver en med tre bjälkvis (i bjälke) ordnade kronor av guld belagd blå ginstam.

Ginstammen syftar på statlig överhöghet.

Av Kungl. Maj:t fastställt 24.11.1939.

I guldfält ett rött avslitet griphuvud med blå krona, uppbärande fem plymer, röd, silver, röd, silver, röd med blå bevärning, därest dylik skall komma till användning.

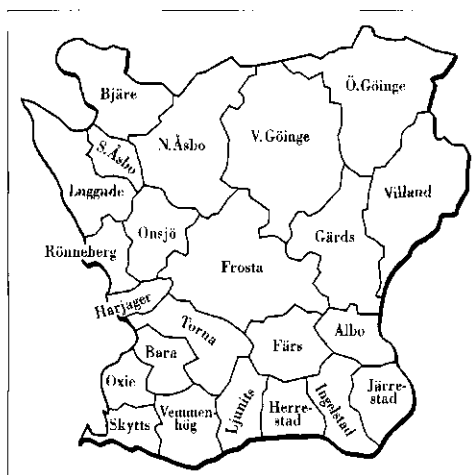
Vapenbilden har hämtats från Malmö stads hjälmprydnad.

HÄRADSVAPEN

i gamla Skåne

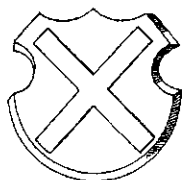
De skånska häradernas vapen kan i allmänhet föras tillbaka till 1600-talet, i en del fall till 1500-talet. Under senare tid har de åter aktualiserats, inte minst genom hembygdsrörelsen och lokala organisationer. Köpstädernas vapen är minst lika gamla och har i allmänhet kommit att bli kommunvapen.

Vapnen har under 1940–1960-talen varit föremål för översyn och har genom den heraldiska myndighetens försorg fått officiell fastställelse. Dessa vapen utgör symboler för gamla territoriella områden och har därför lokalhistoriskt intresse.

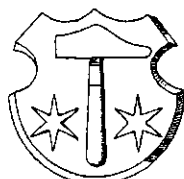
BJÄRE

Sigill från tidigast 1524 har ett helgon hållande en bok och en palmkvist.

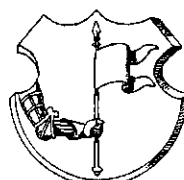
LUGGUDE

Ett andreaskors förekommer i sigill från 1524.

NORRA ÅSBO

1524 har häradet ett sigill med en hammare mellan två sexuddiga stjärnor. Troligen fel. (?) 1648 en häst eller lo.

SKYTTS

1584 en fana, men 1648 en beväpnad arm hållande en tvåflikig fana.

VILLAND

Häradets sigill visar en tång och en hammare, första gången 1524.

VÄSTRA GÖINGE

År 1648 har häradet en gående ox.

SÖDRA ÅSBO

Häradssigillen 1524–1655 visar alla en upprest björn.

RÖNNEBERG

Sigill från 1524 visar ett träd med en häst framför på mark.

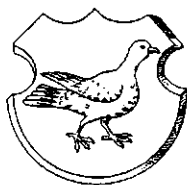
OXIE

Sigill från 1524 visar två frånvända oxar överlagda varandra. Vissa sigill med en ox.

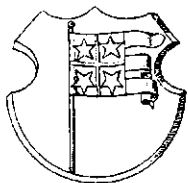
HARJAGER

Bilden av en springande hare förekommer i sigill från 1524.

ONSJÖ

En fågel (duva) förekommer i sigillet från 1524.

FROSTA

Sigill från 1524 innehåller en treflikig fana på stång med ett kors omsatt av stjärnor.

GÄRDS

År 1584 visar häradssigillet ett kornax, 1684 två kornax enligt bilden.

BARA

En upprest leopard på mark med blomster. I äldre sigill från 1524 är djuret ett lejon. 1648 visas denna bild.

TORNA

Sigillet 1524 har ett ekliknande träd, men 1648 och 1655 visar bilden en tydlig torn (törnebuske).

FÄRS

1524 visar sigillen denna bild med björnen med sköld på ryggen. Åren 1648 och 1655 är björnen utan sköld.

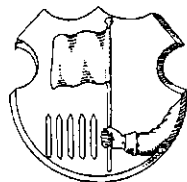
HERRESTAD

En sköld med krona över en harv ingår i häradssigillet 1524.

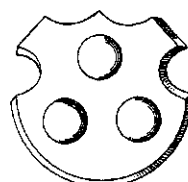
ALBO

Häradssigillet belagt tidigast 1535. År 1610 visar sigillet denna bild.

ÖSTRA GÖINGE

1648 visar sigillet en från sidan inkommande arm hållande en fana varunder fem palissadspetsade stolpar.

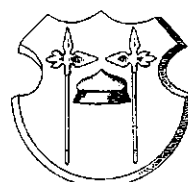
VEMMENHÖG

År 1648 har häradet denna sigillbild uppfattad som högar.

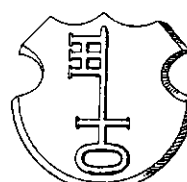
LJUNITS

Tidiga sigill otydliga. 1610 ett krönt lejon över en ros.

INGELSTAD

Sigill från 1524 och 1610 visar en stormhuvu mellan två bardisaner.

JÄRRESTAD

Sigillbilden 1524 visar en stolpvis ställd nyckel.

KÖPSTÄDERS VAPEN

LUND

Äldsta sigill 1417. Sigillet från 1421 visar i stort samma vapen som nuvarande.

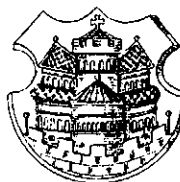
SKANÖR

Stadssigill från 1410 visar en krönt bröstbild med yxa och kalk. 1421 visas en borg med port vari ett riksvapen. Borgen åtföljd av två stolpvisa fiskar.

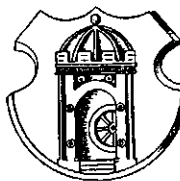
LANDSKRONA

Sigillavtryck från 1487 (troligen 1413) visar en krona.

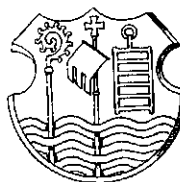
HELSINGBORG

1468 års sigill har bilden av en befäst stad med central torn (Kärnan?).

VÅ

Sigillbild från 1535 visar port under kupoltak med halvt hjul i porten.

ÅHUS

Tidigaste sigill 1556 med kyrkfana, biskopsstav och halster över stam med böljeskuror.

TRELLEBORG

Sigill från 1421 visar en tinnad mur och däröver ett tinnat torn och stänger med korsflaggor. Ålföljt av måne och stjärna.

MALMÖ

Äldsta sigill från 1417 med hansakogg, 1421 bild av kyrka och vågskuror. 1437 nuvarande vapen.

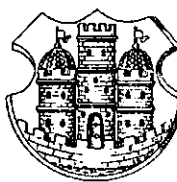
FALSTERBO

Sigillet från 1421 visar en stadsbild med centraltorn, allt på stam med böljeskuror.

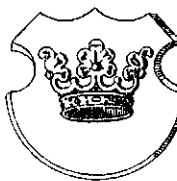
KRISTIANSTAD

Stadsprivilegier från 1622 med vapen »...tuende gule löffuer udi itt blaatt feld holdende emellom (C4:s namnchiffer)».

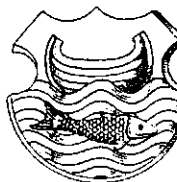
HELSINGBORG II

En signet från 1584 visar en variant av stadsbilden.

TOMMARP

Sigillbilden är känd sedan 1535 och visar en krona.

SIMRISHAMN

År 1535 visar sigillet en båt på böljeskuror, men 1584 har det tillkommit en fisk i böljorna.

YSTAD

Ett sigill från 1421 visar ett lejon i ett med rosor bestrött fält. Varianter utan rosor förekommer.

HÄRADERNAS VAPEN enligt nutida fastställelser

Av Kungl. Maj:t fastställt 4.4.1952.

I blått fält en stolpvis ställd bila med huvud av silver och med skaft av guld, vilket är lagt över tre stolpvis ordnade, hjälkviss ställda ålar med röda fenor.

Vapenbilden i sigill känd sedan 1470. I senare sigill har man velat tolka de långsmala figurerna som ålar. Sköldemärkets yxa kan möjligen ha sin förklaring av att inom häradet ligger S:t Olof, gammal centralort för yxkult. Ålen är också en välvald symbol för häradet.

Av Kungl. Maj:t fastställt 13.6.1969.

I rött fält ett lejon av guld med huvudet vänstervänt och skilt från bålen samt med tänder, tunga och klor blå.

Vapnet anknyter till äldre sigill, som omväxlande visar ett lejon eller en upprest leopard. I någon variant har vapendjuret varit huvudlöst. 1524. Stafanstorps, häradets huvudort, har tagit upp detta motiv även i sitt kommunala vapen, dock med huvudet rättvänt men skilt från bålen.

Av Kungl. Maj:t fastställt 16.12.1955.

I rött fält en i fotsid dräkt klädd, stående kvinnogestalt av guld, krönt med en blå krona och hållande i högra handen en uppslagen blå bok, i den vänstra en blå palmkvist.

Vapnet är känt sedan 1524 och kvinnogestalten anses föreställa ett lokalt bygdehelgon, S:t Torsten, som givit Torekov dess namn. Namnet är förbundet med en stor sten på platsen, Torastenen, på vars ovansida det en gång skall ha funnits en kvinnobild.

Av Kungl. Maj:t fastställt 5.3.1948.

I fält av silver ett uppskjutande blått standart med tre tungor, belagt med ett genomgående kors, som i varje vinkel är åtföljt av en femuddig stjärna, allt av guld och med blå stång.

Vapenbilden är känd från sigill sedan 1524.

Av Kungl. Maj:t fastställt 27.7.1961.

I fält av guld en gående svart björn med tunga och klor röda, och ovanför denna en röd krona.

Häradet använder 1524 ett sigill, som visar en gående björn bärande på ryggen en mindre sköld innehållande en krona. 1648 har man en sigillbild som enbart visar björnen. Den ursprungliga bilden företer till kompositionen stora likheter med Herrestads sigill.

Av Kungl. Maj:t fastställt 4.4.1952.

I blått fält två ax på ett gemensamt strå, från vilket två blad utgår åt vardera sidan, allt av guld.

1535 har häradet ett sigill som enbart visar bokstaven G. 1584 användes en ny signet med ett sädesax och bokstaven G. 1648 synes i det runda sigillfältet en smal stolpe mellan två sädesax och bokstäverna G H.

Av Kungl. Maj:t fastställt 10.10.1947.

I blått fält en springande hare å ett treberg, allt i guld.

Vapnet förekommer tidigast i häradssigillet 1524, och vapendjuret avser tydligen att i bild ge en antydning om häradets namn, som dock näppeligen kan härledas av hare.

Av Kungl. Maj:t fastställt 13.8.1965.

I fält av guld en blå fyrkantsharv (med röda pinnar) och däröver en blå ginstam belagd med en krona av guld.

Vapnet är känt sedan 1524. Harven i vapnet har sannolikt sin grund i att namnet tidigare skrevs Hervestad. Namnet har dock ingenting med harv att göra, men harven utgör en god symbol för denna utpräglade jordbruksbygd. De röda harvpinnarna och ginstammen avser att skilja vapnet från det tidigare registrerade för Herrestads landskommun.

Av Kungl. Maj:t fastställt 16.12.1955.

I rött fält en järnhatt mellan två stolpvis ställda rytthammare med näbbarna mot varandra, allt av silver.

Vapenbilden förekommer i häradssigillet från 1524.

Av Kungl. Maj:t fastställt 16.12.1955.

I rött fält en nyckel av guld med tvärså på skaftet.

Nyckeln är tidigast känd som sigillbild år 1524. Sigillet synes ha tillkommit i samband med en lojalitetsförklaring av häradets bönder. Omskriften lyder: FREDERIK VDVALT KONG IERRESTE HREDS.

Av Kungl. Maj:t fastställt 13.8.1965.

I fält av silver ett rött krönt lejon i språng, nedan till höger åtföljt av en röd ros.

Tidigaste belägg från 1524. Avtrycken är otydliga, varför vapenbilden är svår att fastställa i detalj. Nästa gång häradets sigill förekommer är 1610 då det visar detta innehåll.

Detta vapen är ej fastställt.
*I blått fält ett svävande
andreaskors av silver.*

Vapenbilden förekommer i ett sigill från 1524.

Av Kungl. Maj:t fastställt
10.10.1947.

I rött fält en duva av silver.

Häradets sigill är känt tidigast 1524 och innehåller bilden av en sinistervänd fågel, vilken identifierats som en duva.

Detta vapen är ej fastställt.
I fält av guld en röd ox.

I häradssigillet från 1524 synes två överlagda frånvända oxar. I senare sigill förekommer en ox. Motivet syftar tydligen på häradets namn, som dock betyder högarna vid oset. Tinkturerna återgår på Thisets färgsättning.

Av Kungl. Maj:t fastställt
4.10.1946.

*I fält av silver en från ett
grönt treberg uppväxande
grön rönn med röda bär,
överlagd med en på tre-
berget gående svart häst
med bevärning av guld.*

Vapnet fördes redan 1524 av häradet och får anses som talande. På Rönneberga backar ser man ofta betande hästar avteckna sig mot himlen, alltså i sin helhet en betecknande vapenbild.

Detta vapen är ej fastställt.
*I fält av silver en svart
stiliserad (hag-) torns-
buske.*

Vapnet får anses talande, även om namnets ursprungliga betydelse varit en annan. Sigill från 1524, 1648 och 1655.

Av Kungl. Maj:t fastställt
14.12.1951.

*I grönt fält, bestrött med
boklöv av guld, en störtad
inböjd spets av guld.*

Sigillet från 1584 har tolkats som ett lodjur men föreställer sannolikt en åsna. År 1648 finner man i häradssigillet framdelen av en åsna. N. och S. Åsbo för 1735 identiska sigillbilder. Vid detta vapens slutliga fastställelse företogs en mindre ändring av vapenbilden för att skilja häradsvapnen åt.

Av Kungl. Maj:t fastställt 9.12.1955.

I fält av guld en störtad grön inböjd spets, på vardera sidan åtföljd av en grön bokkvist.

Häradet förde 1524 en djurbild i sigillet, vilken tolkats som en björn men sannolikt föreställer en åsna, ett talande vapen. 1733 erhöles tillstånd för båda häraderna att »bruka et mot hwartannat afdelt högt Berg med någon Skog bewäxit». En heraldisering av innehållet företogs i samband med dessa vapens slutliga fastställande.

Av Kungl. Maj:t fastställt 2.4.1965.

I fält av silver tre gröna rundlar ordnade en och två.

Sigill för Vemmenhögs härad finns från 1524. Dessa är dock primitiva och av olika utseende, diffusa och otydliga. Belägg för den nu fastställda vapenbilden finner vi första gången 1648.

Av Kungl. Maj:t fastställt 15.6.1956.

I sköld, kluven av guld och rött, en gående ox av motsatta tinkturer.

Häradets vapen är känt sedan 1648. En variant av vapnet har varit att bilden tidvis utökats med en krona svävande över oxens horn. Vid vapnets slutliga fastställelse gjorde man skölden kluven för att skilja denna vapenbild från andra oxvapen.

Detta vapen är ej fastställt. *I rött fält en framkommande beväpnad och behandskad arm hållande en stång med en tvätungad flagga, allt silver.*

Vapenbilden återgår på sigill från 1648, som visar detta motiv men sinistervänt.

Av Kungl. Maj:t fastställt 4.4.1952.

Sköld kluven av guld, vari en blå tång, och av blått, vari en hammare av guld.

Häradets vapen är känt från sigill 1524. En variant av sigillet från 1556 visar en stjärna mellan verktygen. Att häradet valt detta vapenmärke kan möjligen bero på att invånarna i äldre tid gjorde sig kända som skickliga smeder. Här fanns god tillgång på myrsmalm.

Av Kungl. Maj:t fastställt 14.12.1951.

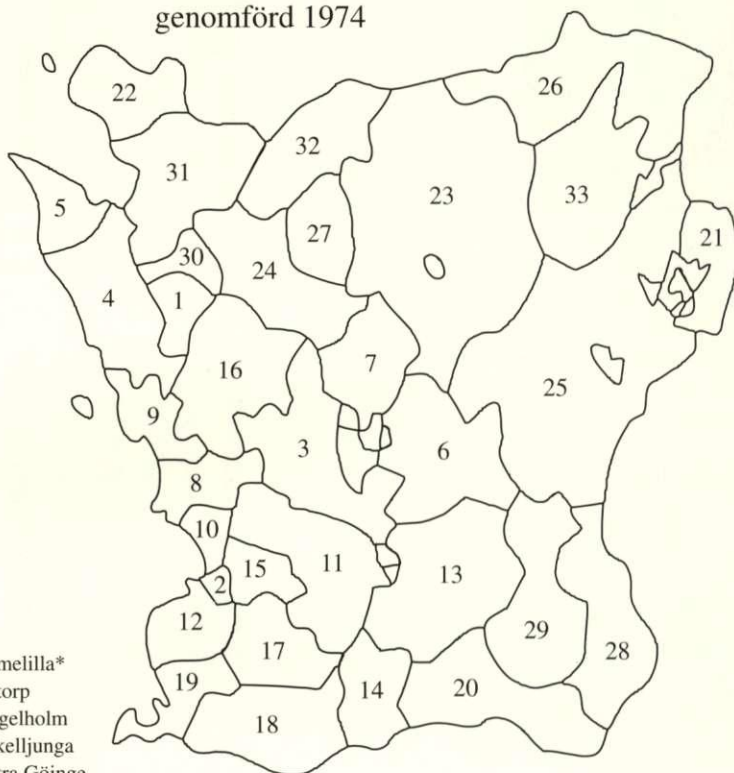
Sköld delad av silver, vari två korslagda gröna palmkvistar, och av rött, vari en ur vänstra sköldkanten framkommande beklädd arm som håller en flagga och är åtföljd av fem i armens förlängning bjälkvis ordnade, i båda ändar spetsade stolpar, allt av silver.

Här är komponerat samman danskt och svenskt genom att man låtit häradets tidigare vapen med flagga och palissad bilda nedre hälften. Övre fältet har hämtats från det häradssigill som göingarna fick av svenskarna på 1700-talet och som bestod av korsade palmblad.

Skånes kommunindelning

genomförd 1974

- 1 Bjuv
- 2 Burlöv
- 3 Eslöv
- 4 Helsingborg
- 5 Höganäs
- 6 Hörby
- 7 Höör
- 8 Kävlinge
- 9 Landskrona
- 10 Lomma
- 11 Lund
- 12 Malmö
- 13 Sjöbo
- 14 Skurup
- 15 Staffanstorp
- 16 Svalöv
- 17 Svedala
- 18 Trelleborg
- 19 Vellinge
- 20 Ystad
- 21 Bromölla
- 22 Båstad
- 23 Hässleholm
- 24 Klippan
- 25 Kristianstad
- 26 Osby
- 27 Perstorp
- 28 Simrishamn
- 29 Tomelilla*
- 30 Åstorp
- 31 Ängelholm
- 32 Örkelljunga
- 33 Östra Göinge

* Tomelilla saknar vapen.

KOMMUNERS VAPEN

Av Kungl. Maj:t fastställt 1951, senare registrerat 1974.

I svart fält en stolpe av silver, belagd med ett svart gruvbloss med röd låga.

Vapnet kan anses talande såtillvida att bilden på ett utomordentligt sätt ger en syntes av den gruv-drift kring vilken industrisamhället vuxit upp. Den svarta färgen syftar på stenkolsutvinningen.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1951, senare registrerat 1974.

I blått fält en genomgående bro i ett spann över ett kvarnhjul, båda i guld.

Vapnet är talande och syftar på ortens namn, som enligt traditionen återgår på en bro över Skräbeån med en kvarn intill.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1959, senare registrerat 1974.

I rött fält en femuddig stjärna av silver över en sockerbeta av silver med blad av guld.

Kommunens två samhällen Arlöw och Åkarp har lämnat var sitt bidrag till vapnet. Landets äldsta folkhögskola Hvilan i Åkarp har sedan 1868 spritt bildningens ljus och symboliseras av den femuddiga stjärnan. Landets största sockerraffinaderi finns i Arlöw, och sockerbetan utgör råvaran för denna industri.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1941, senare registrerat 1974.

I fält av silver ett rött tremastat kofferdifartyg med tre råsegel å de båda främre masterna och ett latinmesansegl å mesanmasten, som har en naturfärgad svensk flagga på toppen.

Vapenmotivet återgår på sigill från 1783 med omskriften »båt, stad», möjligen en folklig tolkning av ortens namn och därmed utgörande grund för vapnet.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1911, senare registrerat 1975.

En blå sköld med ett vingat hjul och däröver ett klöverblad, allt av guld.

Det vingade hjulet kan härledas till Statens Järnvägars emblem och klöverbladet syftar på handeln med lantprodukter. Järnväg och jordbruk ansågs 1911 ligga till grund för stadens utveckling. Den nuvarande kommunen bildades 1971.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1946, senare registrerat 1974.

I fält av silver en från en uppskjutande genomgående krenelerad mur uppskjutande borg med krenelerad kärna med en spetsig med ett utböjt kors krönt tornhuv, allt rött.

Vapenbilden är känd sedan 1300-talets början och har använts vid fastställelserna 1916 och 1946. Sigillbilden visar en romansk kyrka med absid, tvärskepp och korsprytt torn. Kärnan, stadens fästning, fanns ej vid tiden för sigillbilderna.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1920, senare registrerat 1974.

En sköld av guld med ett grönt andreaskors åtföljt av fyra nötklasar av samma färg.

Vapnet utgör en symbol för centralorten som järnvägsknut, och namnet kommer av hassel, som förekommer rikligt i den omgivande bygden. Åkrarnas holmar är ofta beväxna med hassel.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1937, senare omregistrerat 1979.

I silver två stolpvis ställda svarta facklor med röd låga, överlagda med ett rött ankare.

Vid den tidigare fastställelsen 1937 var även facklorna röda, men när kommunen utvidgades passade man på att göra facklorna svarta, vilket även ger vapnet en bättre tinktureffekt.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1949, senare registrerat 1974.

Sköld delad av rött och silver, i övre fältet en våg upphängd på spetsen av ett svärd, båda av silver, i nedre fältet ett rött andreaskors.

Den forna köpingen Hörby var bygdens centralort, där vägarna sammanstrålade. Gammal tingsplats för Frosta härad ingår i vapnet även rättvisans symbol, vågen som balanserar på svärdet. »Vågen och vägskälet» kallades köpingvapnet 1949. Nu har det blivit även den utvidgade kommunens symbol.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1949, senare registrerat 1974.

I rött fält en kvarnsten av silver och däröver en ginstam av silver belagd med tre röda lågor.

Eldsymbolen syftar på ortens namn, som kan härledas av »harg» = offerplats. Kvarnstenen är ett uttryck för kvarnstenstillverkning, som var betydelsefull under äldre tid. Det finns inom kommunen sandsten, som även kom till användning som byggnadsmaterial, bl.a. till byggandet av Lunds domkyrka.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1961, senare registrerat 1974.

Isköld enfors av silver, utformad som en högerstråle, bildad ovan av en vågskura och nedan av en rak skura samt gränsande ovan mot blått och nedan mot svart.

Vapenbilden utgör en heraldisering av klipporna och forsen i Rönne å vid Finpappersbruket, Klippans största industri och landets äldsta i sitt slag grundad 1573.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1932, senare registrerat 1975.

I blått fält två mot varandra vända, uppresta lejon mellan sig bärande ett krönt monogram C4, allt av guld.

Stadens vapen fastställdes redan i privilegiebrev 1622 av danske kungen Christian IV, som är stadens grundläggare. Vapnet hade aldrig blivit konfirmerat av en svensk kung. Stadens myndigheter gjorde därför år 1932 framställning hos dåvarande riksheraldikerämbetet, som utan ändring bringade detsamma till fastställelse.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1953, senare registrerat 1975.

I grönt fält ett sexarmat kors, bildat av en smal bjälke, en kavle och en ginkavle allt av guld.

Tätorten har vuxit upp vid ett gammalt vadvärdställe över Lödde å och torde ha uppkallats efter ett kavelbygge vid ån. Vapenbilden anknyter till namnet och platsen som betydelsefullt byggecentrum, väg- och järnvägsknut.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1953, senare registrerat 1974.

Sköld: kvadrerad: I. i blått en kunglig krona av guld; II. i silver ett rött krönt lejon i höger framtass ett rött svärd, i vänster en grön palmkvist; III. i silver ett vänsterseglande rött skepp på en blå stam; IV. i blått ett ymnighetshorn av guld.

Staden grundad av Erik av Pommern 1413, då staden enbart förde en krona i sigillet. Nuvarande vapenbild första gången 1663.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1960, senare registrerat 1974.

I rött fält ett ankare av guld och därunder en uppskjutande krenelerad (tegel-) mur av guld med röda fogar.

Den krenelerade muren är ett uttryck för gammal stadsbildning. Lommeby omnämns 1045. Naturtillgång: lera, som ger ett gult tegel. Tillverkning drevs redan på 1600-talet av Henning Olsen adlad Anckargrip, samhällets förste industriman med ankaret i sitt vapen. Ankaret minner även om hamnens betydelse för samhällets utveckling.

Förlänat av Erik av Pomern 1437, senare registrerat 1974.

I fält av silver ett rött avslitet griphuvud med krona av guld.

Stadens tidiga sigill från 1330 visar en kyrka åtföljd av en avtagande måne och en stjärna. 1394 för staden i sitt sigill en nyckel varunder böljeskursor med en fisk. 1417 visar sigillet en kogg.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1948, senare registrerat 1974.

I blått fält tre bokfruktskålar av guld, ordnade två och en, och däröver en ginstam av guld belagd med en blå karp med röd beväring.

Karp har sedan 1879 i stor skala odlats i dammar inom kommunen. Bokfrukterna påminner om råvaran för samhällets industri, Skånska Ättiksfabriken, Perstorps Produkter m.fl. företag.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1913, senare registrerat 1975.

En sköld av silver, däruti en på grön mark stående krenelerad mur med ett krenelerat porttorn, varöver ett mindre torn samt ett torn på var sida, allt rött.

Vapnet har sin grund i stadens 1300-talssigill, som i stort innehåller denna bild. Staden har under äldsta tid varit skyddad av en jordvall med träpalsad.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1963, senare registrerat 1984.

I fält av silver en grön palmkvist och ett rött gevär i kors.

Osby hade tidigare »i fält av silver en röd snapphane...» från 147. Det nya vapnet har hämtat geväret från snapphanen. Geväret syftar på snapphanefjderna och traktens bössmide. Palmkvisten utgör fredens symbol för den tidigare oroliga gränsbygden.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1945, senare registrerat 1979.

Sköld medelst en vågskura delad av guld, vari en röd båt, och blått, vari en fisk av guld med röda fenor.

År 1535 hade staden ett sigill som visar en båt på vågskuror. I ett annat sigill från 1584 har en fisk tillkommit i vapnet. Detta utgör grunden för det sedermera fastställda stads- och kommunvapnet.

Vapnet fastställt 1969 och senare registrerat 1975.

I fält av guld ett avslitet svart björnhuvud med tunga och tänder röda och däröver en svart ginstam, belagd med en krona av guld.

Björnhuvudet har tagits från björnen i Färs härads vapen liksom vapnets tinkturer, svart, guld och rött.

Vapnet registrerat 1985.

I fält av silver en grön tysk lönn, nedan åtföljd av tre gröna rundlar, ställda en och två.

Skurup, tidigare köping, sammanslogs med grannkommunerna och blev storkommun 1971. Något vapen fanns inte, även om diskussioner hade förts tid efter annan. På 1970-talet utlystes en tävling. Det förslag som slutligen antogs bygger på rundlarna i Vemmenhög's härads vapen och bygdens bronsåldershögar samt på den lönn som utgör kommunens »vårdträd», synligt vida omkring.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1969, senare registrerat 1974.

I fält av guld ett rött lejon med huvudet skilt från bålen och med tunga, tänder och klor blå.

Bara härads huvudort Staffanstorps knyter an till det gamla häradsvapnet med ett lejon, ibland huvudlöst (1524), ibland med huvudet skilt från bålen. Detta var ett sätt att skilja Bara-lejonet från andra lejonvapen.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1946, senare registrerat 1974.

I grönt fält en såningsman av guld.

Svalövs växtförädlingsanstalt, stiftad 1886 av Södra Sveriges Utsädesförening som sammanslutningen kallades, har haft stor betydelse för svenskt jordbruk och här finns ett internationellt känt institut för växtförädling. Vapnets såningsman är symbol för den verksamhet som lagt grunden till samhällets utveckling.

Vapnet registrerat 1987.

I rött fält tre naverlönnblad av guld, ordnade två över ett.

Den nya kommunen Svedala, tidigare köping, bildades 1977 genom sammanläggning av Bara och Svedala. Vapnet bygger på Svedalas gamla vapen med naverlönnbladet och Bara härads färger. Naverlönnen har inom kommunen sin enda naturliga växtlokal i Skandinavien.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1924, senare registrerat 1973.

I blå sköld en med kärna försedd krenelerad borg, vars tvenne yttre kreneleringar äro försedda med flaggor. Borgen åtföljd av en halvmåne till höger och en sexuddig stjärna till vänster, allt av silver.

Vapenbilden återgår på stadens sigill från 1471. Man har velat tolka stadsnamnet som »trälarnas borg, en borg byggd av trälarna». Namnet har fått förnyad aktualitet, då man på senare år grävt fram resterna av en vikingatida ringborg besläktad med de danska trelleborgarna.

Vapnet antogs 1974 och registrerades 1975.

I blå sköld en genomgående trappgavel av silver belagd med ett blått möllejärn och nedan åtföljd av tre sillar av silver ordnade två och en.

Trappgaveln syftar på lokal byggnadsstil och borg-ruinen Månstorps gavlar. Möllejärnet, nav i kvarnsten, symboliserar traktens spannmålsproduktion och sillarna det medeltida sillfisket »skånemarkenaden».

Av Kungl. Maj:t fastställt 1957, men har senare ej blivit registrerat.

Sköld, kluven av silver, vari en upprest svart björn med tunga och klor av guld, och av svart, vari två stolpvis ordnade kugghjul av silver.

Vid vapenkompositionen har man utgått från namnet Björnekulla, inom vilken socken tätorten är belägen. Namnet skrevs 1200–1235 Biarnecolle och innehåller genitivet av ettdera av de forntida mansnamnen Biörn (Björn) eller Biarne eller också djurnamnet. Kugghjulen symboliserar samhällets industri.

Antaget 1973, senare registrerat 1974.

I blått fält en balkvis ställd störtad kyrkklocka av silver över en av vågskuror bildad stam av silver.

Vapenbilden anknyter till sägnen om socknens kyrkklocka, som skulle ha sjunkit i den närbelägna Prästsjön. Denna sägen förekommer i flera versioner. Se Skrifter utgivna av Örkelljungabygdens Hembygdsförening.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1936, senare registrerat 1974.

I med röda rosor bestrött fält av guld ett upprest krönt blått lejon med röd krona och beväring.

Sigill med lejon och rosor är kända från 1300-talet. Vapnet förekommer första gången i sigill 1421 och visar ett krönt lejon i rosbestrött fält. Lejonet har tidvis tolkats som en grip, innan det slutligen fastställdes.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1934, senare registrerat 1975.

I blått fält två korslagda laxar av silver under en krona av guld och däröver en kerub av silver.

Vapenbilden har varierat. Äldsta sigill från 1693. Vid 1900-talets början visar vapnet en flygande ängel ur ett moln, syftande på stadens namn. Laxarna erinrar om det fordom så givande laxfisket i Rönne å, som genomflyter staden.

Antaget 1975 och registrerat samma år.

Sköld delad av silver, vari två korslagda, gröna palmkvistar, och av grönt, vari två korslagda hackor av silver.

Östra Göinge härads sigill från 1700-talet visar två korslagda palmkvistar. Den i kommunen 1971 inkorporerade landskommunen Glimåkra hade hackorna i sitt vapen, som ursprungligen förekom i sockensigill från 1787.

Tidigare vapen för KÖPINGAR och LANDSKOMMUNER

De köpingars, landskommuners och socknars vapen som redovisas nedan har genom kommunsammanslagningar och andra åtgärder blivit överflödiga. Trots detta saknar de inte intresse, då de en gång representerat befolkning och administration inom ett visst område. De har ett värde för lokala sammanslutningar och inte minst för lokalhistorien.

Av Kungl. Maj:t fastställt 13.12.1963.

Sköld vågskurestyckad av rött och guld, vari ett rött ankare, upptill bildande ett patriarkalkors med spetsiga ändar.

Vågskuran visar mötet mellan land och hav. Ankarets övre del bildar ett patriarkalkors, symbol för kampen mot tuberkulos. Utöver sin allmänna syftning på bygdens sjöfart kommer ankaret härigenom att symbolisera sanatoriet i kommunen. Tinkturen är samma som Skånes. Området ingår sedan 1971 i Ängelholms kommun.

Av Kungl. Maj:t fastställt 27.6.1957.

Ingående socken: Brunnby.

I blått fält en spets av guld belagd med ett andreakors ovan åtföljt av en låga, båda röda.

Spetsen är Kullahalvön där kommunen är belägen, lågan är Kullens fyr, en av de äldsta på Skandinavien fastland. Båk med öppen eld fanns här redan 1560. Andreakorsen syftar på Luggude härad, där det återfinns i häradets gamla sigill. Området ingår sedan 1971 i Höganäs kommun.

Av Kungl. Maj:t fastställt 2.6.1961.

Ingående socknar: Fru Alstad, Lilla och Stora Slågarp, Västra Alstad.

I rött fält en balk, åtföljd ovan av ett pilträd och nedan av ett veteax med två blad, allt av guld.

Balken syftar på den litterärt kända landsvägen mellan Malmö och Ystad, som passerar genom kommunen. »Söder om landsvägen» utbreder sig Söderslätt. Pileträdet och veteaxen är attribut för denna jordbruksbygd. Området ingår i Trelleborgs kommun sedan 1967.

Av Kungl. Maj:t fastställt 9.12.1955.

Ingående socknar: Bolle-
rup, Glemminge, Ingels-
torp, Tosterup och Övra-
by.

I grönt fält en genomgående, med fem tinnar försedd bro av guld i ett spann.

Brobilden anknyter till kommunens namn. De fem tinnarna avser att beteckna de i storkommunen ingående socknarna. Området ingår sedan 1971 i Ystads kommun.

Av Kungl. Maj:t fastställt 29.3.1968.

Sköld kluven av svart och guld med ett lövträd av guld i det första fältet och en svart hacka i det andra.

Symbolerna är hämtade från Glimåkra sockens sigill från 1787. Detta visar en man som med hacka bearbetar jorden framför ett lövträd; över det hela syns en stor öppen krona under en strålende stjärna. Området ingår sedan 1971 i Östra Göinge kommun.

Vapnet antaget 14.3.1958. Landskommunen omfattade Herrestads härad.

I blått en fyrkantsharv med två vertikala och tre horisontella stockar, de senare med vardera fyra pinnar, samt däröver en krona, allt av guld.

Vapnet är avlett från häradets vapen, som båda återgår på häradssigillerna tidigast kända från 1524. Området ingår sedan 1971 i Ystads kommun.

Vapnet har ej varit fastställt.

I fält av silver en från en av en vågskura bildad blå stam, belagd med fem: tre och två ordnade fiskar av silver, uppskjutande krenelerad röd borg med tre krenelerade kupoltäckta torn, det mellersta högst.

Skanörs äldsta sigill från 1410 visar en krönt bröstbild med yxa och kalk, men 1421 en borg med tre torn och en port vari står ett danskt riksvapen. Borgen är på ömse sidor åtföljd av en stolpvis ställd sill. Falsterbos sigill från 1421 visar en stiliserad stadsbild. De båda gamla städerna ingår sedan 1971 i Vellinge kommun.

Av Kungl. Maj:t fastställt 18.12.1953.

Ingående socknar: Linde-röd, Västra och Östra Vram. *I blått fält ett veteax mellan två bokfruktskålar, allt av guld, och därunder en genomgående böjd bro i tre spann, uppskjutande ur en av vågskura bildad stam, sex gånger av vågskuror delad av guld och blått.*

Den i vapnet förekommande bron har till förebild haft gamla bron över Vramsån. Bokfrukterna och veteaxet anspelar på bygdens natur och näringsliv. Området ingår sedan 1971 i Kristianstads kommun, men vapnet användes till 1973.

Av Kungl. Maj:t fastställt 26.4.1963.

Sköld medelst en skura, bildande två trappgavlar, delad av blått och silver.

Vapnet syftar på kommunens trappgavelkyrkor. Hörups kyrkas västtorn krönes av två trappgavlar. Löderups kyrktorn har liksom den från medeltiden stammande fristående kastalen prytt med trappgavel. Även Valleberga har kastal med trappgavel. Området ingår sedan 1971 i Ystads kommun.

Av Kungl. Maj:t fastställt 19.2.1960.

I fält av guld ett blått naverlönnblad omgivet av en röd kuggkrans.

Kuggkransen erinrar om köpingens industrier. Naverlönnen har vid Svedala en av sina få växtplatser i Sverige. Vapnet togs ur bruk 1973, då det ersattes av ett nytt med tre blad av guld på rött fält.

Av Kungl. Maj:t fastställt 13.12.1963.

Ingående socknar: Östra Tommarp, Östra Vemmerlöv och Stiby.

I blått fält en nyckel av silver med krona av guld uppträdd på skaftet.

Nyckeln utgör bilden i Järrestads härads sigill känt sedan 1524. Kronan är hämtad från den gamla köpstaden Tommerups (Thumathorps) sigill, som är bevarat i ett enda avtryck under ett hyllningsbrev till Christian III 1535. Området ingår sedan 1961 i Simrishamns kommun.

Av Kungl. Maj:t fastställt 19.12.1958.

Ingående socknar: Finja, Hörja, Matteröd, del av Röke, Västra Torup.

I grönt fält ett femtandat skärhjulet av silver och däröver en ginstam av silver, belagd med ett björklöv mellan två ax, alla gröna.

Skärhjulet symboliserar samhällets verktygsindustri, hjulets fem skärblad de fem i storkommunen ingående socknarna. Björklövet hänsyftar på vegetation och träindustri, axen på jordbruket. Området ingår sedan 1971 i Hässleholms kommun.

Antaget 4.10.1955.

I rött fält en åttauddig stjärna av silver.

Vapnet skall symbolisera det frikyrkliga livet inom kommunen. Frikyrkorörelsen har starka förankringar och har av ålder präglat denna bygd. Samhället ingår sedan 1971 i Hässleholms kommun.

Av Kungl. Maj:t fastställt 13.6.1969.

I fält av silver en svart bjälke med en kunglig krona av guld och åtföljd av två svarta hästskor.

Vapnet anspelar på en episod år 1611 i Vittsjö, då kung Gustaf II Adolf höll på att drunkna, när isen brast under kungens häst. I vapnet symboliserar kronan kungen, bjälken vaken och hästskorna rytteriet. Landskommunen ingår sedan 1971–1973 i Hässleholms och Osby kommuner.

Av Kungl. Maj:t fastställt 17.8.1960.

Ingående socknar: Köpinge, Skepparslöv och Vä.

I blått fält ett uppskjutande krenelerat torn av silver med rundbågad röd port, belagd med högra delen av ett hjul av silver, och med röd kupol försedd med ribbor av silver och prydd med kula av silver överst.

Vä har varit en köpstad, omnämnd tidigast 1250, och dess stadsvapen är känt sedan 1535. Staden brändes år 1612 av Gustaf II Adolf och stadsrättigheterna överflyttades till det nygrundade Kristianstad. Ingår sedan 1967 i Kristianstads kommun.

Av Kungl. Maj:t fastställt 17.6.1948.

I blått fält en av vågskura bildad stam och på en därifrån uppskjutande stång en sjuflikig kyrkfana åtföljd till höger av en kräkla och till vänster av ett halster, allt av guld.

Vapenbild känd sedan 1556. Mycket talar för att ärkebiskopen i Lund redan på 1100-talet innehade Aose Hus, som spärrade åmynningen och skyddade handelsplatsen. Åhus ingår sedan 1971 i Kristianstads kommun.

Av Kungl. Maj:t fastställt 14.9.1944.

I fält av silver tre bjälkvis ordnade gröna granar, de båda yttre med en svart ortrupp med bevärning av guld i toppen, den högra vänstervänd.

Örkeneds tidigare sockensigill visar granar med ortuppar. Landskommunen ingår sedan 1971 i Osby kommun, men vapnet fördes av kommunen även 1973.

HALLAND

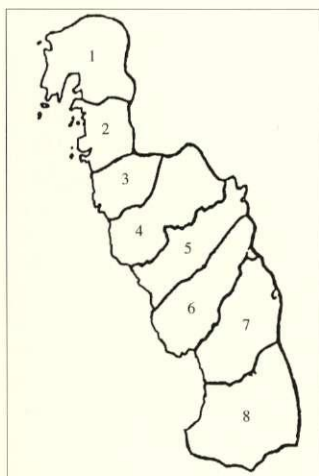
Tidigare och nutida
häradar
städer
kommuner
landskommuner

Av Kungl. Maj:t senast fastställt 1941.

I blått fält ett upprest lejon av silver med röd beväring, därest dylik skall komma till användning.

Liksom Skåne och Blekinge fick Halland sitt vapen i samband med förberedelserna för Karl X Gustavs begravning 1660. Lejonet har tidvis haft klaven svans.

Häradar

- 1 Fjäre
- 2 Viske
- 3 Himle
- 4 Faurås
- 5 Årstad
- 6 Halmstad
- 7 Tönnersjö
- 8 Hök

Kommuner

- 1 Laholm
- 2 Halmstad
- 3 Hylte
- 4 Falkenberg
- 5 Varberg
- 6 Kungsbacka

Halländska vapen i äldre sigill

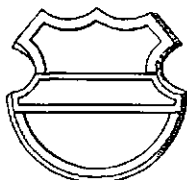
HALMSTAD II

År 1603 har staden ett nytt sigill, hjälm med tre sädeskärvar, sköld med bjälke belagd med tre krönte hjärtan.

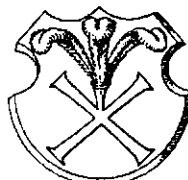
FALKENBERG

En falk på ett blomstersmyckat berg visar sigillen från 1584 och 1608.

FAURÅS

Sigillavtryck från 1556 visar en sköld med bjälke.

FJÄRE

Häradssigill från 1584 och 1610 visar ett andreaskors med tre fjädrar upptill.

HIMLE

Sigill från 1556 har en sköld med klöverbladsformat mönster, heraldiskt stiliserade moln.

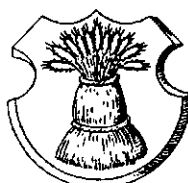
HÖK

En hök har häradet som talande symbol i sigill 1524 och 1610.

HALMSTAD I

Ett vapen från 1536 har en tunnhjelm med fyra i V-form ställda ax på strån.

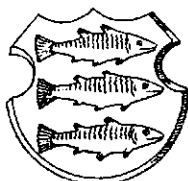
HALMSTAD

En talande symbol för häradet i sigillet från 1584.

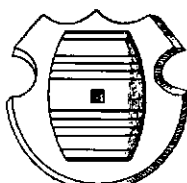
KUNGSBACKA

Sigill från 1584 visar en mansbild hållande stav och kalk.

LAHOLM

I sigillet, som anskaffades 1579, ser man tre fiskar. Ett äldre sigill har funnits men är ej bevarat.

TÖNNERSJÖ

Häradet har från 1524 som symbol en tunna.

VARBERG

År 1584 har staden ett vapen lika med det senare fastställda.

VISKE

En viska åtföljd ovan av en stjärna och ett spänne. Sigill 1610.

ÅRSTAD

Sigillbild från 1584 visar två åror i kors och har senare blivit fastställd för häradet.

Nutida vapen

Av Kungl. Maj:t fastställt 1948, senare registrerat 1973.

I fält av silver en röd falk (med blå beväring) stående på ett grönt treberg.

Kommunen bildades 1971. Ingen av de tillkommande delarna var vapenförande, varför stadens vapen fastställdes. Äldsta sigillet från 1584 visar en fågel (falk) på ett berg. Vapnet är därför talande.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1958.

I fält av guld tre svarta fjädrar, uppskjutande från ett svävande, utböjt, rött andreaskors.

Vapnet återgår på en sigillbild från 1560. Har tidigare uppfattats som strutsfjädrar, men har senare, 1685, tolkats som tuppfejdrar. Bilden knyter an till häradets namn.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1958.

I blått fält en halmkärve av guld.

Vapnet återgår på tre sigill från åren 1551, 1584 och 1599. Det är liksom övriga halländska häradsvapen talande. Tinkturen överensstämmer med vad Thiset anser i sin uppsats i Historisk Tidskrift för Skåneland, Lund 1903.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1962.

I fält av silver en röd bjälke.

Häradets sigillbild 1484 visar en bjälke i skölden, liksom även sigillavtryck från åren 1556 och 1557. Bjälken avser sannolikt att i stiliserad form föreställa en ås. Vapnets tinkturer återgår på Thisets uppsats i Historisk Tidskrift för Skåneland, Lund 1903.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1961.

Sköld medelst skyskuror fem gånger delad av silver och blått.

Vapnet bygger på häradets sigillbild, tidigast belagd 1556. Molnskurorna har tidvis uppfattats som våglinjer. Thiset har i Skaanske By- og Herreds-vaaben i den danske Tid (Historisk Tidskrift för Skåneland, Lund 1903) fyllt skölden med »nedad-buede Tværlinjer og klöverbladsformede Forsringer, heraldisk stiliserede skyer i Sølv og Blått». Denna form saknar stöd i sigillmaterialet.

Vapnet registrerat 1974.

I blått en bjälke av silver, belagd med tre öppna kronor av guld över röda krönte hjärtan. Hjälms: täcke silver och blått; (hjälmprydnad: tre sädeskärvar av guld).

Vapnet har tidigare förts av staden. Det fullständiga vapnet förekommer i sigill 1603. Kärve ingår i sigillen redan på 1300-talet. De krönte hjärtana antas komma från det danska riksvapnet.

Vapnet registrerat 1987.
*Sköld av en vågskura
delad i guld, vari ett upp-
skjutande rött vattenhjul,
och i blått, vari två bjäl-
kar av guld.*

Kommunen bildades 1974 genom sammanslagning av tre enheter, två i Småland och en i Halland, och fördes till Hallands län. Den blå färgen och vågskuran syftar på Nissan, som genomflyter kommunen. Vattenhjulet utgör symbol för den vattenkraftbaserade industrin, bjälkarna utgör stiliserade trästockar syftande på träindustri och på järnvägen genom bygden.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1948, senare registrerat 1974.
*I blått fält en helgonfigur
av silver, hållande i höger
hand en stav och i vänster
en kalk, båda av guld.*

Helgonfiguren återgår på sigill från 1548 och identifieras som S:ta Gertrud, åt vilket helgon stadens kyrka är helgad.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1951.
*I fält av guld en från ett
grönt treberg uppväxande
grön lind med fem grenar,
vardera med två blad och
en röd ros utan foderblad.*

Vapnet, som är talande som i Lindberg eller Lindberga, anknuter även till den i socknen födde lundaärkebiskopen Birger Gunnersen (1497–1519), som förde ett liknande vapen. Hans symbolik var: Kristi 5 sår och 10 Guds bud. Lindberga uppgick 1970 i Varbergs kommun.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1958.
*I rött fält en stående hök
av guld med näbb och ben
blå.*

Häradets sigill för åren 1509, 1543 och 1576 visar alla en fågel (hök), även om namnet etymologiskt sannolikt ursprungligen betytt hög (jordhög, gravhög). Färgvalet ansluter sig till Thiset i Skaanske By- og Herredsvaaben i den danske Tid (Historisk Tidskrift för Skåneland, Lund 1903).

Vapen registrerat 1973.
*I blått fält tre bjälkvis över
varandra ställda laxar av
silver med röd beväring,
därest sådan skall komma
till användning.*

Vapnet har tidigare förts av staden Laholm. Tre fiskar fanns i stadssigillet redan på 1300-talet. Laxarna syftar på laxfisket i Lagan, som fordom var en betydelsefull inkomstkälla för staden.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1971.
*Sköld fyrstyckad av guld,
vari ett rött hjärta, och av
rött, vari ett grekiskt kors
av silver.*

Landskommunen bildades 1952 genom sammanslagning av Ränneslövs och Ysby socknar. Denna kommunbildning uppgick 1971 i Laholms kommun, men vapnet fördes intill 1973. Korsmotivet syftar på hertig Knut Lavard. Hjärtat i guldfält utgör symbol för S:ta Helena (Elin) från Skövde, Ränneslövs kyrkas skyddshelgon, liksom hertig Knut var det för Ysby kyrka.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1958.

I rött fält en stående tunna av silver med blå laggband, ringband och fyra parvis ordnade bukband samt fyrkantigt svart sprund.

Vapnet, som är talande, förekommer i två sigill från 1524 och 1584. Tinkturerna avviker från Thisets, som i detta fall inte motsvarar heraldiska regler.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1938, senare registrerat 1974.

I fält av silver en från ett grönt treberg uppväxande grön ek, åtföljd till höger av ett på berget stående rött torn med huv, till vänster av en likaledes på berget stående upprest, röd bock med bevärning av guld.

Vapnet för Varberg är känt i sigill från 1536. Tornet kan tänkas syfta på Varbergs fästning, eken och bocken på eksbogen på Getterön med dess getabockar.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1958.

I blått fält en viska med uppåtriktat skaft, åtföljt till höger av en sexuddig stjärna och till vänster av ett D-format spänne, allt av guld.

Grund för vapnet är häradets sigillbild, känd sedan 1557. Sigillbildens bitecken kan beläggas till 1584, och dessa kom därefter att bli kvar i vapnet.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1968.

I blått fält en liggande svan ovanför två strängar i stammen, allt av silver.

Den framstående släkten Laxmand, som förde en svan i skölden, innehade under medeltiden sätesgården Vallen liggande inom kommunen. De två silversträngarna syftar på kommunens två åar Stensån och Smedjeån. Våxtorp uppgick 1970 i Laholms kommun.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1962.

I blått fält två uppåtriktade åror av silver.

Vapnet återgår på häradets sigill känt från 1584. Motivet, två korslagda uppåtriktade åror, får anses vara valt efter häradsnamnet. Tinkturerna har fastställts i enlighet med det färgval som återfinns hos den danske heraldikern A. Thiset.

Hallands häradsvapen och deras etymologi har utretts av Riksarkivets heraldiska sektion och fastställdes under åren 1958–1967.

BLEKINGE

Tidigare och nutida

härader

städer

kommuner

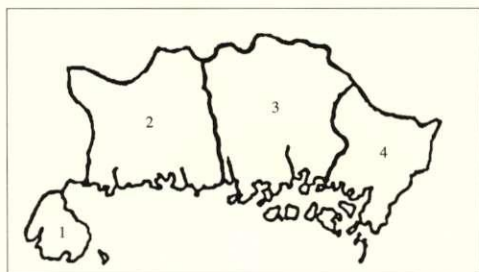
landskommuner

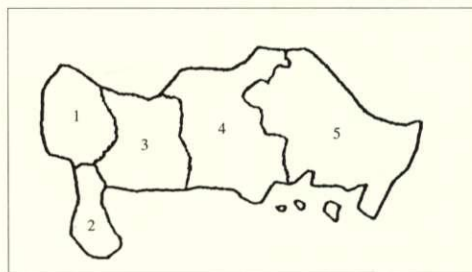
Av Kungl. Maj:t fastställt 1944.

I blått fält en ek med tre kronor uppträdda på stammen, allt av guld.

Blekinges vapen liksom Skånes och Hallands tillkom med anledning av Karl X Gustavs begravning 1660, då de skånska landskapens vapensymboler annars hade saknats i begravningsståten. Ursprungligen var bilden ett träd uppväxande på en kulle, men trädet fick rötter utan kulle vid en fastställelse 1884. Vid den senaste fastställelsen definierades trädet som en ek.

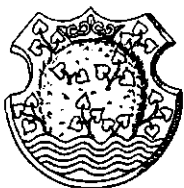

- Härader
- 1 Lister
 - 2 Bräkne
 - 3 Medelstad
 - 4 Östra

- Kommuner
- 1 Olofström
 - 2 Sölvesborg
 - 3 Karlshamn
 - 4 Ronneby
 - 5 Karlskrona

Blekingeska vapen i äldre sigill

BLEKINGE

Ett sigill för hela landsdelen är känt från 1525 och visar vidstående bild.

AVASKÄR

Sigill från 1584 har bokstaven A krönt mellan två stjärnor ovan stam med böljor.

KRISTIANOPEL

År 1610 har borgarna ett sigill. Sigillet 1648 visar ett lejon med ett krönt namnchiffer, Christian IV:s, troligtvis detsamma som 1610.

ELLEHOLM

Elleholm var lundabiskopens befästa gård. Lunds domkyrkas halster förekommer i sigill 1584.

LYCKÅ

Sigill från 1584 visar ett krönt L i klöverbladsbestrött fält.

RONNEBY

Staden förde 1542 ett sigill med bokstaven R under en måne och en stjärna som användes 1608.

SÖLVESBORG

Sigill från 1535 visar ett kors omsatt med fyra ligande S-bokstäver. 1584–1655 visas bokstaven S mellan måne och stjärna.

BRÄKNE

Växten bräken användes som symbol för häradet 1584–1655.

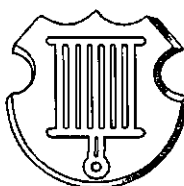
LISTER

Häradets vapenbild är från ett sigill från åren 1535–1655 och har senare blivit fastställd.

MEDELSTAD

Häradssymbolen var ett krönt M, graverat 1552, och användes fram till 1655.

ÖSTRA HÄRAD

Symbolen ett halster brukades åren 1542–1655.

Nutida vapen

Vapnet ej fastställt.
I rött fält en hillebard av silver, åtföljd av två femuddiga stjärnor av guld.

Listers härads vapen är känt från ett sigill, som användes åren 1535–1555. Tinkturerna är de som anges av Thiset i Historisk Tidskrift för Skåneland, Lund 1903.

Vapnet ej fastställt.
I fält av guld en från mark uppväxande bräken, allt grönt.

Vapenbilden förekommer i häradets sigill använt åren 1584–1655. Tinkturerna är de som anges av Thiset i Historisk Tidskrift för Skåneland, Lund 1903.

Vapnet ej fastställt.
I blått fält en krönt bokstavsversal M, allt av guld.

Vapenbilden förekommer i sigill 1552, vilket användes fram till 1655. Tinkturerna är de som anges av Thiset i Historisk Tidskrift för Skåneland, Lund 1903.

Vapnet ej fastställt.
I silver ett rött halster.

Vapenbilden förekommer i sigill som användes av häradet mellan åren 1542 och 1655. Tinkturerna är de som anges av Thiset i Historisk Tidskrift för Skåneland, Lund 1903.

Vapnet registrerat 1974.
I fält av guld ett rött grekiskt kors åtföljt av fyra blå ålar med röd beväring, därest sådan skall komma till användning, de båda till vänster vänstervända, de båda undre störtade.

Vapnet återgår på det tidigast kända sigillet från 1535. I detta finns korset med svärtydda figurer i korsvinklarna. 1945 skulle vapnet fastställas och därvid tolkade man figurerna som ålar, vilket anspelar på det betydelsefulla ålfisket.

Vapnet fastställt 1950, senare registrerat 1973.
I fält av guld en stolpvis ställd svart smideshammare, omgiven av elva i cirkel ställda svarta rundlar.

Vapnet representerade först den dåvarande köpingen. Hammarerna kommer från Villands härads sigill och rundlarna från det inom kommunen belägna gamla Petrefors järnbruk, som använde sig av en sådan järnstämpel känd sedan 1735.

Vapnet faställt 1666, senare registrerat 1974.

Sköld av en vågskura delad i guld, vari ett uppstigande svart lejon med röd beväring, vilket med båda framtassarna håller ett stolpvis ställt svart ankare, samt i grönt.

Staden har uppkallats efter Karl XI och lejonet i vapnet återgår sannolikt på Pfalziska ättens stamvapen. Ankaret och vågskuran utgör symboler för stadens namn och dess läge vid havet.

Fastställt 1883, därefter registrerat 1974.

En blå sköld bandvis delad av en silverström. I det övre fältet en sexuddig stjärna och i det undre en nymåne, båda likaledes av silver.

Staden Ronneby förde på 1500-talet en stjärna och en avtagande måne. Staden önskade inför vapenfastställelsen 1883 att även Ronnebyån skulle symboliseras i vapnet.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1943, senare registrerat 1974.

I blått fält ett med kunglig krona krönt ankare, överlagt med konung Karl XI:s spegelmonogram, allt av guld.

Stadens grundare Karl XI har satt sina spår i vapnet, liksom att staden haft stor betydelse som svenska flottans huvudstation. Äldsta stadssigillet är från 1682.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1940.

Delat av grönt, vari en kyrka av silver, och silver vari tvenne gröna ekar.

Vapenbilden återspeglar ortens namn, vilket kan tolkas som »kyrkan i skogen». Eken är landskapets karaktärsträd. Kyrkhult uppgick 1966 i Olofströms kommun.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1947.

I rött fält tre ekollon av silver, ordnade två och ett, och däröver en med tre röda liljor belagd ginstam av silver.

Vapnets ekollon representerar skogsbruket inom landskommunen, med eken som betydelsefull faktor. Liljorna är hämtade från ätten Estenbergs vapen. Professor Petrus Estenberg var fordom prost i Jämshög. Kommunen inkorporerades 1966 med Olofström.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1943.

I fält av silver ett grönt potatisskud med ståndare och potatisar av guld och däröver en grön ginstam belagd med en fisk av silver med röd beväring.

En av landskommunens huvudnäringar är potatisodling och här finns ett flertal stärkelsefabriker. Fisken representerar fiskerinäringen. År 1970 uppgick Mjällby i Sölvesborgs kommun.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1948.

I fält av silver en av vågskuror bildad blå balk belagd med två balkvis ordnade laxar av silver med röd beväring, därest sådan skall komma till användning.

Det berömda laxfisket och Mörrumsåns forsar utgör grunden för vapenkompositionen. Vapnets funktion upphörde 1974 då landskommunen uppgick i Karlshamns kommun.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1958.

I svart fält, bestrött med klöverblad, en krona och därunder en av en tinnskura bildad stam, allt av guld.

Vapenmotivet har hämtats från den forna staden Lyckå och dess sigill. Köpstadens privilegier upphörde år 1600. Tinnskuran anspelar på borgen som låg intill staden. Landskommunen uppgick i Karlskrona 1967.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1957.

I blått fält ett med rorkult försett barkassroder av guld med röda beslag.

Skeppsbyggaren Henrik af Chapman ägde gården Skärva inom kommunen. Från hans vapens hjälmprydnad har rorkulten hämtats. Tinkturen guld och blått är Blekinges. Landskommunen ingår från och med 1971 i Karlskrona kommun.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1945.

I fält av guld två bjälkvis ordnade gröna ekar över en av en vågskura bildad, med tolv (4, 3, 4, 1) ordnade bysantiner av guld, belagd blå stam.

Vapenidén bygger på den gamla offerkällan i Asarums by med offrade mynt samt källans omgivande ekar. Eken ingår ju även i landskapsvapnet. Landskommunen upphörde 1967, då Asarum uppgick i Karlshamns kommun.

Antaget 1959, ej fastställt.

I rött fält tre, två och en ordnade sexuddiga stjärnor av guld åtföljda ovan av ett med ett rakarmat svart kors belagt klöverbladskors av silver samt nedan av en roddbåt av silver.

Korset är hämtat från Edestads sockensigill; de tre stjärnorna liksom tinkturen anspelar på ätten Wachtmeisters 300-åriga anknytning till kommunen, medan båten tagits från generalamiralen Johan Pukes (1751–1816) vapen. Han ägde sätesgården Göholm i Listerby, där han har sin grav. Listerby uppgick 1966 i Ronneby kommun.

Av Kungl. Maj:t fastställt 1964.

I blått fält ett lejon av guld med svansen kluven, med tunga, tänder och klor röda, hållande en ek av guld.

Motivet i vapnet återgår delvis till den inom kommunen belägna, tidigare staden Kristianopels sigill. Christian IV:s monogram har därvid bytts ut mot en ek, anspelande på Blekinge liksom tinkturen blått och guld. Landskommunen tillhör från och med 1971 Karlskrona.

Antaget 1954, ej fastställt.
*I fält av silver ett stolpvis
ställt blått svärd mellan
två röda mantelhälfter.*

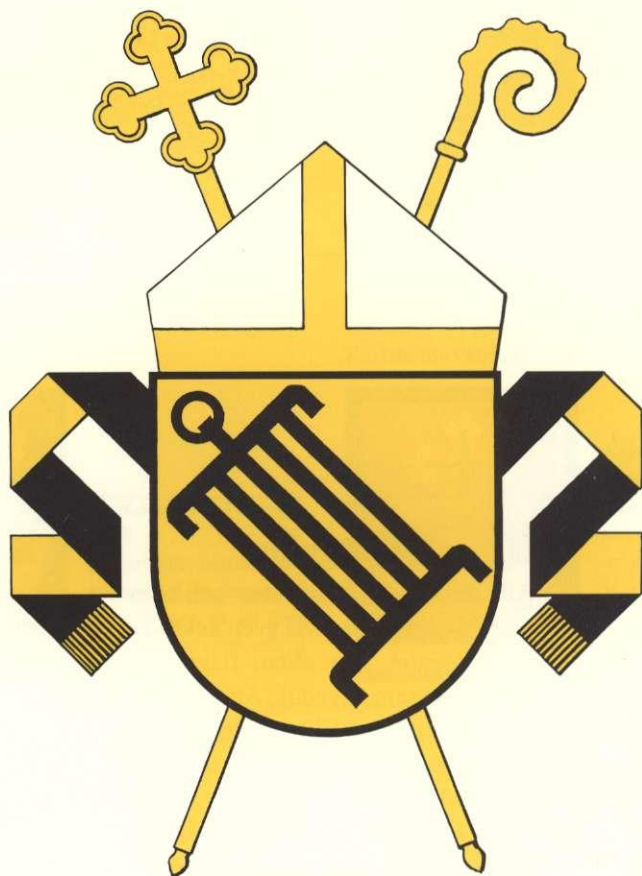
Vapenmotivet har hämtats från Fridlevstads sockensigill. Detta bygger på legenden kring sockenkyrkans skyddshelgon, den helige Martin av Tours. Den förtäljer att han med sitt svärd klyver sin mantel och delar den med en tiggare som visar sig vara Kristus. Landskommunen ingår sedan 1971 i Karlskrona kommun.

Flaggning

Alla dessa landskaps-, läns- och kommunvapen kan givetvis även användas vid flaggning. En sådan flagga har sköldfältet som flaggduk. Att man, som man gjort på sina håll, använt skölden som centralmotiv på t.ex. vit botten är direkt fel.

Att använda vapenflaggan vid t.ex. kommunala evenemang kan rekommenderas, då det bidrager till ett festligt intryck.

KYRKANS HERALDIK

LUNDS STIFT

I fält av guld ett balkvis ställt svart halster med skaflet uppåt. Bakom skölden en korsstav och en kräkla i kors samt över skölden en mitra med nedhängande band.

Domkyrkans skyddspatron är S:t Laurentius, vars attribut halstret förekommer i ärkebiskop Jakob Erlandssons sigill från 1258. På det ser vi helgonet liggande på ett halster, och i ett kontrasigill från 1288 avbildas ärkebiskopen knäböjande inför den helige Laurentius. Halstret har genom tiderna utgjort symbol för domkyrkan och stiftet.

Lunds stift bildades 1060. År 1103 blev Lund ärkebiskopssäte och omfattade till en början hela Norden jämte Schleswig, Rügen och Estland.

Ärkebiskopen i Lund var även sedan ärkestift bildats i Uppsala och Trondheim den nordiska kyrkans primas och överhuvud. Själva ärkestiftet omfattade Skåne, Halland, Blekinge och Bornholm. Vid reformationen 1536 avskaffades ärkebiskopsdömet i Danmark och Lund blev ett vanligt stift. Vid freden i Brömsebro 1645 avträdde Halland till Sverige och kom att föras till Göteborgs stift. Bornholm skulle enligt freden i Roskilde 1658 tillfalla Sverige men genom ett uppror återfördes ön till Danmark. Därigenom kom Lunds stift i fortsättningen att bestå av enbart Skåne och Blekinge.

FÖRSAMLINGAR OCH SAMFÄLLIGHETER

Församlingar, samfälligheter och andra samfund har ofta vapenbilder som gemenskaps-tecken. Här några exempel:

JESU MODER MARIAS KLOS- TER

Sköld: I blått ett klöverbladskors av silver. Bakom damskölden: en abbedissestav av guld med sundarium.

Valspråk: *Ecce Ancilla Domini* »Se jag är Herrens tjänarinna».

Systerskapet flyttade

1969 till klostret i Östra Sönnarslöv. Den kvinnliga kommuniteten härstammar från det 1919 inom Lunds stift bildade Sodalitium Confessionis Apostolicae.

Formgivare: Bengt Olof Kälde.

SIMRISHAMNS KYRKLIGA SAMFÄLLIGHET

Sköld: I rött fält ett stolpvis ställt från ovankanten nedskjutande ankare med tvärlå bildande ett latinskt kors, åtföljt av två sädesax, allt guld. Bakom skölden: Två korsstavar ställda i andreakors.

S:t Nikolaus åkallades i forna tider av skeppare, fiskare och

deras hustrur i staden, i byar och fiskelägen inom samfälligheten.

Tvåtalet utmärker detta helgon. Två fastedagar, två bröd. Ankaret och säd är tecken för denna spannmålsproducerande sjöfartsbygd.

Präglad symbol för Helsingborgs katolska församling.

Formgivare: Ärkebiskop Bruno Heim.

Namnet Skåneland

De skånska landskapen, Skånelandskapen och Skåneland är alla namn som har använts som samlingsbenämningar på i första hand de tre landskapen Skåne, Halland och Blekinge, men som ofta även innefattat ön Bornholm. Hela detta område ingick som en väsentlig del av kungariket Danmark under medeltid och delar av nyare tid, innan det avträdde i sin helhet till Sverige i freden i Roskilde 1658. I den två år senare slutna freden i Köpenhamn återgick Bornholm till Danmark.

I inledningen till »Samlingar till Skånes historia, fornkunskap och beskrifning», utgiven 1868 av »Föreningen för Skånes fornminnen och historia» (från 1874 ombildad under det nuvarande namnet »De skånska landskapens historiska och arkeologiska förening») anför lundahistorikern Martin Weibull flera argument för att använda en

samlade benämning på det gamla Östdanmark. Weibull framhåller här bl.a. att detta område från medeltiden bildade Skånelagens jurisdiktionsområde. Själv använder Weibull som samlingsnamn inte uttryckligen namnet *Skåneland*, utan *Skåne*, som han skiljer från »egentliga Skåne», eller »hertigdömet Skåne». Han

skriver bl.a.: »Halland, Bleking, det egentliga Skåne och Bornholm, eller hvad man med ett gemensamt namn på olika tider kallade landet ... Skåne». På ett annat ställe heter det att dessa områden »sammanhöllos af sin gemensamma lag, Skånelagen, till 'Landet' Skåne». Det är förmodligen därifrån som benämningen *Skåneland* har bildats. Den användes bl.a. i namnet på den av De skånska landskapens historiska och arkeologiska förening utgivna *Historisk Tidskrift för Skåneland* (1901–21), tidskriften *Ales* föregångare.

Namnet *Skåneland* har sålunda dels karaktär av lärd konstruktion, dels vilar det på realhistoriska grunder. Till det redan nämnda kan fogas att Skåne och Blekinge från 1332 till 1360 var förenade i personalunion med Sverige och (fram till 1355) Norge, och från 1343 ingick även hela Halland i denna monarki. Kungen var Magnus Eriksson av den svenska s.k. Folkungaätten. Han förde under denna tid titeln »kung av Sverige, Norge och Skåne». Medan Sverige och Norge i kungens titulaturläggning givetvis var för sig betecknas som ett »regnum», »rike», kallas de skånska landskapen ofta gemensamt för »terra Scaniae», dvs. »landet Skåne».

I detta sammanhang är det av intresse att notera att de tre kronor som ingår i det svenska riksvapnet började användas av just Magnus Eriksson, och en tolkning är att de tre kronorna ursprungligen har avsett Sverige, Norge och Skåne. Med Skåne avses alltså då inte bara det egentliga landskapet Skåne utan även Halland och Blekinge, däremot (i detta fall) inte Bornholm.

SKÅNELANDS SYMBOLER

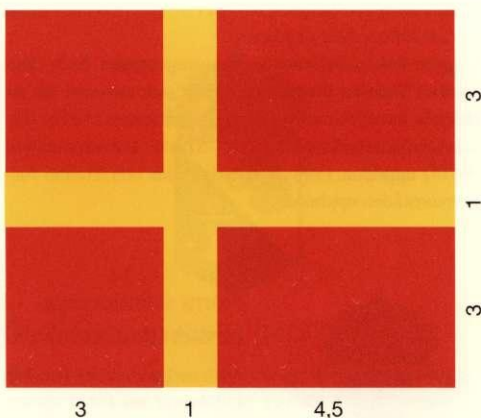
Skånska bildstenar från vikingatid och tidig medeltid bl.a. i Tullstorp och Hunnestad åter-
speglar något av folkvandringstidens ger-
manska djursymbolik. Djuren på dessa stenar
har mycket som påminner om ett av medelti-
dens fabeldjur, det som i heraldisk ter-
minologi går under benämningen panter.
Pantern är behornad och med bakben liknande
ett lejons, medan frambenen liknar örnens.
Andra varianter förekommer liksom den här
skånska.

Att pantern har en viss kontinuitet i skånsk
bildtradition framgår bl.a. av att en skånsk
medeltidsätt förde pantern på sin sköld.
Magnus Scanong de Scania har i sitt sigill
1285 ett panterliknande djur. Om det förelig-
ger något samband med den något senare
framträdande ätten Skåning, också med en
»panter», är oklart. Den senare var sporadiskt
besutten i Skåne och ingift i skånska ätter.
Skånepantern återgår således på gamla djur-
bilder, som undergått en heraldisering, och
utgör nu en symbol för historiskt och kultu-
rellt medvetna skåningar och är symbol bl.a.
för Skånska Akademien och Skåneländska
Gastronomiska Akademien.

Flaggan härleder troligtvis sitt ursprung till
den symbol som fördes av den nordiska kyr-
kan, för vilken ärkebiskopen i Lund var pri-
mas. Lundastiftet, som omfattade Skåne, Hal-
land, Blekinge och Bornholm, var identiskt
med det Skåneland inom vilket den skånska
lagen gällde. Lundastiftet var också ärkebi-
skopens område. Den kyrkliga flaggan, som
var röd med gult kors, fick sin världsliga mot-
svarighet i Erik av Pommerns unionsbanér,
som antogs 1430. Detta var gult med rött kors,
dvs. med spegelvänd färgsättning jämfört
med den nordiska kyrkans. Historiskt sett kan
vi förknippa det nordiska med färgerna rött
och gult.

Vapnet registrerat hos
Skandinavisk Vapen-
rulla år 1992 med nr
432.

*I rött fält en heraldisk
panter av guld.*

Flaggan registrerad hos Skandinavisk vapenrulla 1992
med nr 431.

*I rött fält ett gult kors i en duk med formaten 3–1–3 på
höjden och 3–1–4,5 på längden.*

I modern tid, på 1870-talet, nylanserades
Skånelandsflaggan som en hembygdsflagga.
Den har sedan dess varit i bruk och användes
idag inom sport, kultur, näringsliv, reklam
m.m. Skånelands flagga vilar på historisk
grund och knyter an till Skånelands historiska
situation. Utgångspunkten för utformning och
måttsättning har varit mått som gällde för den
gamla danska flaggan under den tid då
Skåneland var knutet till danska riket. Dan-
nebrogen har sedan dess genomgått flera
måttförändringar.

Militära förbandsvapen i Skåne

Skånska dragonregementet
(P 2/Fo 14)

I fält av guld ett rött avslitet griphuvud med blå öppen krona, uppbärande fem plymer – röd, silver, röd, silver, röd – och blå beväring, därest sådan

skall förekomma. Skölden lagd över tio skvadronsstandar, ordnade i två korslagda grupper om vardera fem standar, det översta i den högra gruppen visande i vitt stora riksvapnet av guld, övriga i av gult och blått delat fält ett rött avslitet griphuvud.

Uppsatt 1942 som Skånska pansarregementet. Fick 1963 namnet Skånska dragonregementet och ansvaret för de skånska kavalleritraditionerna. Regimentets chef är försvarsområdesbefälhavare för Skåne försvarsområde (Fo14) upprättat 1998 då Kristianstads och Malmö försvarsområden upphörde.

Skånska dragonbrigaden
(MekB 8)

I fält av guld ett svart avslitet griphuvud med röd öppen krona. Skölden lagd över tio skvadronsstandar ordnade i två korslagda grupper om

vardera fem standar, det översta i den högra gruppen visande i vitt stora riksvapnet av guld, övriga i av gult och blått delat fält ett rött avslitet griphuvud.

Krigsförbandet, en mekaniserad brigad.

Norra skånska regementet (P 6/Fo 14)

I fält av guld ett rött avslitet griphuvud med blå öppen krona, uppbärande fem plymer – röd, silver, röd, silver, röd – och blå beväring, därest sådan skall förekomma. Skölden lagd över två korslagda svärd av guld.

Uppsatt 1811 som Norra skånska infanteriregementet. 1963 pansarregemente. Nedlagt 1994.

Norra skånska brigaden
(Pb 26)

I fält av guld ett rött avslitet griphuvud med blå öppen krona, uppbärande fem plymer – röd, silver, röd, silver, röd – och blå beväring, därest sådan skall förekomma. Skölden lagd över två pansrade

armar vardera hållande ett svärd, allt av guld.

Krigsförbandet, en pansarbrigad, nedlagd 1994.

Södra skånska regementet (P 7/Fo 11)

I fält av guld ett rött avslitet griphuvud med blå öppen krona och blå beväring, därest sådan skall förekomma. Skölden lagd över två korslagda svärd av guld.

Uppsatt 1811 som Södra skånska infanteriregementet. 1963 pansarregemente. 1998 upphörde försvarsområdet som uppgick i Fo Skåne.

Södra skånska brigaden (MekB 7)

I fält av guld ett rött avslitet griphuvud med blå öppen krona och blå beväring, därest sådan skall förekomma. Skölden lagd över två pansrade

armar vardera hållande ett svärd, allt av guld.

Krigsförbandet, en mekaniserad brigad.

Wendes artilleriregemente (A 3)

I rött fält en lindorm med två ben av guld samt med blå beväring, därest sådan skall förekomma. Vapenskölden är lagd över två korslagda kanoneldrör av guld.

Uppsatt 1794.

Skånska luftvärnsregementet (Lv 4)

I fält av guld ett rött avslitet griphuvud med blå öppen krona och blå beväring, därest sådan skall förekomma. Skölden lagd över två korslagda kanoneldrör och två vingar, allt av guld.

Uppsatt 1942. Nedlagt 1997.

Skånska trängregementet (T 4)

I fält av guld ett rött avslitet griphuvud med blå öppen krona och blå beväring, därest sådan skall förekomma. Skölden lagd över ett kärrhjul med fyra ekrar och därunder två korslagda svärd, allt av silver.

Uppsatt 1894. Nedlagt 1994.

Öresunds marindistrikt (MDÖ)

Sköld styckad av silver, vari ett avslitet rött griphuvud med krona av guld, samt blått, vari ett ankare med tross av silver.

Bildades 1930. Tidigare benämnt Malmö marina bevakningsområde (BoMö).

Krigsflygskolan (F 5)

I fält av guld en blå örn, som på bröstet bär en sköld av guld vari en sinistervänd blå örn; däröver en blå ginstam belagd med en vingad tvåbladig propeller av guld.

Uppsatt 1926.

Skånska flygflottiljen (F 10)

I fält av guld ett rött avslitet griphuvud med blå öppen krona och blå beväring, därest sådan skall förekomma; däröver en blå ginstam belagd med en vingad tvåbladig propeller av guld.

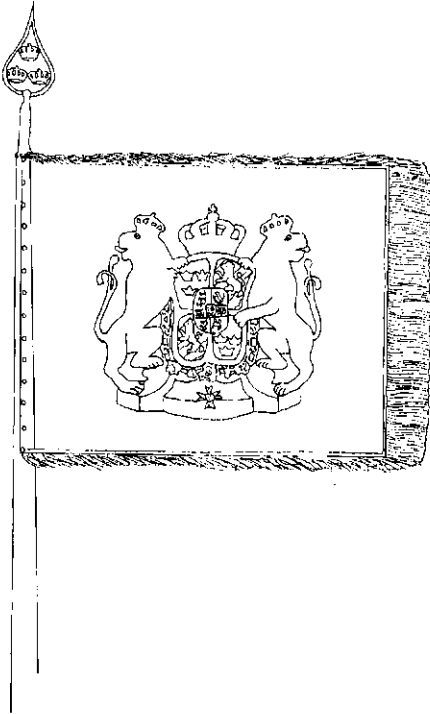
Uppsatt 1940.

Skånska kavalleristandar

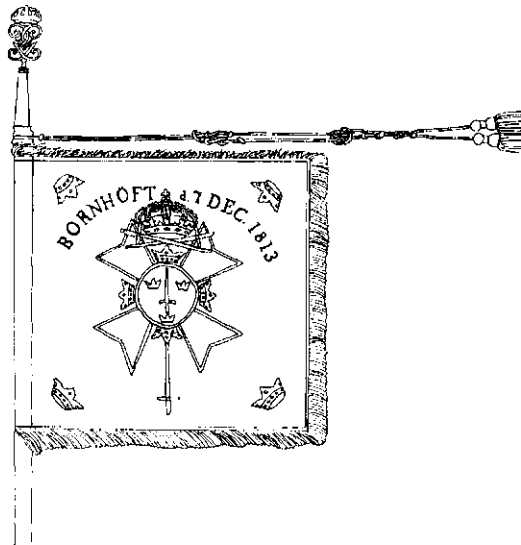
Kungl. Skånska husarregementet (K 5)

Uppsatt 1658. Fick sitt sista namn 1807. Sammanslogs 1928 med de två andra skånska kavalleriregementena till Skånska kavalleriregementet (K2) vilket lades ned 1942 för att återuppsättas 1946 med slutlig nedläggning 1952. Skånska kavalleriregementet förde alla tre regementenas standar. Regimentet var från 1908 förlagt i Helsingborg, Landskrona och Uppsala. Standaret från 1885.

Kungl. Skånska dragonregementet (K 6)

Uppsatt 1676. Fick sitt sista namn 1833. Sammanslogs 1928 med de två andra skånska kavalleriregementena. Regimentet var från 1897 förlagt i Ystad. Standaret från Carl XV:s tid.

Kronprinsens husarregemente (K 7)

Uppsatt 1757 i svenska Pommern. Regimentet var värvat och överflyttades 1772 till Sverige och förlades i städer längs västkusten och i Skåne. Regimentet var under 1800-talet förlagt med delar i Simrishamn (till 1822), Ystad (till 1882), Ängelholm (till 1883) och Helsingborg (till 1897). Från 1897 var hela regementet förlagt till Malmö. Sammanslogs 1928 med de två andra skånska kavalleriregementena. Standaret från 1845.

Militära förbandsvapen i Halland

Hallands regemente (I 16)

I blått fält ett lejon av silver med röd beväring, därest sådan skall förekomma. Skölden lagd över två korslagda svärd av guld.

Uppsatt 1902 som Hallands infanteriregemente. Regimentets chef är tillika försvarsområdesbefälhavare för Hallands försvarsområde (Fo31).

Hallandsbrigaden (IB 16)

I blått fält ett lejon av silver med röd beväring, därest sådan skall förekomma. Skölden lagd över två korslagda musköter av guld.

Krigsförbandet, en infanteribrigad.

Göta luftvärnskår (Lv 6)

I blått fält tre av vågskuror bildade ginbalkar av silver överlagda med ett med öppen krona krönt lejon av guld med röd beväring, därest sådan skall förekomma, hållande i högra framtassen ett svärd av guld och i den vänstra en blå sköld, vari tre öppna kronor av guld, ordnade två och en. Skölden lagd över två korsade kanoneldrör och två vingar, allt av guld.

Uppsatt 1942. Flyttat till Halmstad från Göteborg 1994.

Flygvapnets Halmstadsskolor (F 14)

I blått fält en bjälke av silver, belagd med tre röda, med öppna kronor av guld krönte hjärtan; det övre fältet belagt med en vingad tvåbladig propeller av guld.

Uppsatt 1944 som Hallands flygflottilj. Nuvarande namn från 1972.

Militära förbandsvapen i Blekinge

Sydkustens marinkommando (MKS/Fo 15)

I blått fält ett ankare överlagt två korslagda kanoneldrör och däröver en ginstam, allt av guld.

Bildades 1990 av tidigare Sydkustens örlogsbas och Blekinge kustartilleriförsvaret/Karlskrona försvarsområde. Chefen är försvarsområdesbefälhavare för Blekinge försvarsområde (Fo15).

Karlskrona kustartilleriregementet och Andra kustartilleribrigaden (KA 2/KAB 2)

I blått fält ett ankare överlagt med konung Carl XI:s spegelmonogram, allt av guld. Skölden lagd över två korslagda kanoneldrör över en granat och vågor, allt av guld.

Uppsatt 1902.

Karlskrona maringrupp (KMG)

I blått fält en ek med tre kronor uppträdda på stammen, allt av guld. Skölden lagd över två korsade kanoneldrör över en granat och vågor, allt av guld.

Karlskrona örlogsskolor (KÖS)

Sköld ginstyckad av guld vari ett ankare med tross och en fackla i kors, samt av blått, vari konung Carl XI:s spegelmonogram, allt i motsatta tinkturer. Bildades 1955.

Blekinge flygflottilj (F 17)

I blått fält en ek med tre kronor uppträdda på stammen, allt av guld; däröver en av en sträng av guld avskild blå ginstam, belagd med en vingad tvåbladig propeller av guld. Uppsatt 1944.

Några aktuella heraldiska begrepp

Höger och vänster vid vapenbeskrivning innebär att man tänker sig stå bakom skölden, vilket kan innebära feltolkning och osäkerhet om vad som avses. Numera använder man sig i allmänhet av *dexter* och *sinister*, som ej kan missförstås (ses från åskådarens sida).

Ginstam utgöres av sköldens övre tredjedel.

Beväring (*beväpning*) är ett djurs tänder, tunga och klor, som ofta ges avvikande tinktur i syfte att förstärka intrycket.

Lejon upprest med huvud i profil.

Leopard gående med huvud en face.

Skura, en finmönstrad delning av sköldytan, jfr snitt som är en stormönstrad delning.

Tücke, urspr. en duk, som utgår från hjälmen, använd som skydd. Den upplöstes under renässansen i akantusrankor och underordnades senare olika konststilar.

Referenser

Andersson, Per: Heraldiska vapen i Sverige, Mjölby 1989.

Andersson, Per: Svensk vapenbok för köpingar, municipalsamhällen och landskommuner 1863–1970, Mjölby 1994.

Heraldisk Tidskrift, Köpenhamn 1959 ff., nr 8, 16, 22 och 58.

Heim, B. B.: Heraldry in the Catholic Church, 1978.

Meddelanden från Riksheraldikerämbetet 1933–1945, Malmö.

Nevéus, Clara & de Wærn, Bror Jacques: Ny svensk vapenbok, Stockholm 1992.

Raneke, Jan: Forntidsdjur och landssymbol – något om djurbilder och heraldiska vapen (Ale nr 4 1997).

Skandinavisk Vapenrulla, årg. 1991, 1992, 1997.

Thiset, A.: Skaanske By- og Herredsvaaben i den danske Tid, Historisk Tidskrift för Skåneland 1, bind. Lund 1903, s. 333–362.

Tjänstemeddelanden för försvarsmakten. TFG-nr 1995-06-14: Heraldiska vapen för försvarsmaktens staber, förband, centrum och skolor m.m.

Årsberättelser för Riksarkivets heraldiska sektion 1953–1964, Stockholm.

De här återgivna vapenbilderna får gärna användas ideellt.

I andra syften måste tillstånd inhämtas från respektive ägare, exempelvis kommuner.

Kommunal marknadsföring

Itidningarnas eftertext- och platsannonser intar kommunerna en ganska dominerande plats. Man passar där också på att marknadsföra sig och omtala ortens förträffligheter. Kommunens igenkänningstecken, dess vapen, har här en given plats. Ibland är vapnet även åtföljt av en slogan som t.ex. »Ett strå vassare». Malmö stad använder sig av en anspråkslös och ålderdomlig vapenbild, en utsliten 1400-talspastic, medan Lomma utnyttjar sin vapensymbol mera rationellt – vapnet åtföljs av särpräglad typografi av högt igenkänningsvärde.

Vackra vapenbilder ges tyvärr ofta ful formgivning av kommunerna själva. En fin vapensymbol är god reklam.

Här följer ett axplock ur en veckas eftertextannonser:

MALMÖ STAD
STADSDELSFULLMÄKTIGE

HÄSSLEHOLMS
KOMMUN

Hässleholms kommun med nästan 50 000 invånare ligger i norra Skåne, i den skogs- och sjörika Göingebygden. Här finns flera tätorter av olika storlekar samt en stor och levande landsbygd.

Näringslivet är mycket differentierat, med bl.a. tillverkningsindustri och en expansiv tjänstesektor, särskilt inom IT-branschen.

BURLÖVS KOMMUN
söker

KRISTIANSTAD
KRISTIANSTADS KOMMUN

YSTADS
KOMMUN **TURISTBYRÅN**

LÄNSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN
INFORMERAR

KÄVLINGE!

KUNGÖRELSE

SKURUPS
KOMMUN

LUNDS KOMMUN

VELLINGE
KOMMUN
ANBUD

SVALÖVS KOMMUN
-ETT STRÅ VASSARE

LOMMA
ANSTÄLLER

Sjöbo kommun ligger strategiskt placerad mitt i södra Skåne med storstadsområdet Malmö/Lund inom behagligt avstånd. Kommunen har ca 16 000 invånare och har en vacker och omväxlande natur.

SJÖBO
KOMMUN

DE SKÅNSKA LANDSKAPENS HISTORISKA OCH ARKEOLOGISKA FÖRENING bildades 1866. Föreningen är en samlingspunkt för en historiskt och arkeologiskt intresserad allmänhet.

Föreningen har utgivit Samlingar till Skånes historia, fornkunskap och beskrifning (1868–1873), Samlingar utgifna för De skånska landskapens historiska och arkeologiska förening (1874–1880), Skånska samlingar (1894–1897) samt Historisk tidskrift för Skåneland (1901–1921).

1961 började föreningen utge ALE, Historisk tidskrift för Skåneland. Första året utkom ett häfte och 1962–1976 tre häften årligen. Fr.o.m. 1977 utkommer fyra häften årligen. 1990 inträdde landsarkivet i Lund som medutgivare. Tidskriften utges med bidrag från Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet (HSFR).

Brev och manus till redaktionen adresseras till universitetslektor Gert Jeppsson, Vapenkroken 38, 226 47 Lund.

Medlem i föreningen erhåller tidskriften kostnadsfritt.

Årsavgiften för 1998, 125 kronor, kan insättas på postgirokonto nr 24 68 31-2. De skånska landskapens historiska och arkeologiska förening.

Äldre häften av tidigare utgivna tidskrifter kan beställas hos skattmästaren, l:e arkivarie Göran Larsson, Landsarkivet, Box 2016, 220 02 Lund.

EFTERTRYCK, helt eller delvis, medges endast efter redaktionens särskilda tillstånd.

Föreningens styrelse:

Docent Sten Skansjö, Lund, ordf., landsarkivarie Jan Dahlin, Lund, v.ordf., arkivarie Elisabeth Reuterswärd, Lund, sekr., arkivarie Anders Persson, S. Sandby, v.sekr., arkivarie Göran Larsson, Lund, skattmästare, samt professor Hans Andersson, Lund, fil. dr Lars Berggren, Lund, professor Björn Berglund, Lund, länsantikvarie Carin Bunte, Malmö, docent Siegrun Fernlund, Asmundtorp, docent Thomas Germundsson, Lund, universitetslektor Gert Jeppsson, Lund, docent Hjordis Kristenson, Lund, professor Lars Larsson, V. Nöbhelöv, arkivarie Anders Salomonsson, Lund, länsantikvarie Leif Stenholm, Karlskrona, professor Sven Tägil, Lund, professor Anna Christina Ulfspärre, Lund, antikvarie Pablo Wiking-Faria, Varberg.

NR 4 1998

Ale

Historisk tidskrift

FÖR SKÅNE, HALLAND OCH BLEKINGE
UTGES AV DE SKÅNSKA LANDSKAPENS HISTORISKA
OCH ARKEOLOGISKA FÖRENING
OCH LANDSARKIVET I LUND.

Innehåll

Skåne 4

De tre skånska griphuvudvapnen 5 Häradsvapen i gamla Skåne 7
Köpstädernas vapen 9 Häradernas vapen enligt nutida fastställelser 10
Kommuners vapen 14 Tidigare vapen för köpingar och
landskommuner 20

Halland 23

Halländska vapen i äldre sigill 24 Nutida vapen 25

Blekinge 28

Blekingeska vapen i äldre sigill 29 Nutida vapen 30

Kyrkans heraldik 34

Lunds stift 34 Församlingar och samfälligheter 35

Namnet Skåneland 36

Skånelands symboler 37

Militära förbandsvapen 38

Skåne 38 Halland 41 Blekinge 42

Några aktuella heraldiska begrepp 43

Referenser 43

Vinjetten på framsidan återger det första tecknet – en f-run – i
runhandskriften av den medeltida Skånelagen, som var gällande i
Skåne, Halland, Blekinge och Bornholm.